

1800-LUVUN TUTKIMUKSEN VERKOSTO
NÄTVERKET FÖR 1800-TALSSTUDIER
Nineteenth Century Studies Network

1800-lukupäivät 2020: Eksymisiä, epäonnistumisia ja umpikujia

Torstai 30.1.2020

9.30–10 Rekisteröityminen (SKS:n juhlasali)

10–11 Keynote **Susanna Välimäki**: *Säveltävät naiset 1800-luvun Suomessa: Umpikujien vaihtoehtokulttuuri.*

Pj. Kukku Melkas (SKS:n juhlasali)

11–12:30 Sessiot 1–3

1 Ohdakkeista kansankirjallisuutta: arkkiveisut sivistyneistön ja rahvaan yhteisenä lajina? (SKS:n juhlasali)

Pj. Elsi Hyttinen [Abstraktit](#)

- Eeva-Liisa Bastman: "Paraimmat taisteluaseet arkkiveisua vastaan": sivistyneistön tuottamat arkkiveisusarjat ja 1800-luvun kehittyvä kulttuuri
- Anna Kuismin: Arkkisepot käräjillä: painokanteet ja kunnianloukkaukset sanomalehtiaineiston valossa
- Pirjo-Liisa Niinimäki: Arkkiveisukauppias tahtoi kirjailijaksi – miksi haave kaatui?
- Anna Huhtala: Arkkiveisukulttuurin myöhäisvaiheet Suomessa

2 Oppimisen hedelmät ja umpikujat: inhimillinen pääoma ja tiedonsiirto pitkällä 1800-luvulla (Opetus- ja neuvottelutila) Pj. Matti La Mela [Abstraktit](#)

- Heli Valtonen: Modernisoitua inhimillinen pääoma. Koulutuksen ja professioiden yhteiskunnallinen muutos Suomessa pitkällä 1800-luvulla
- Olli Turunen & Jari Eloranta: Inhimillisen pääoman muodostuminen ja tiedon liikkuminen Suomessa
- Heikki Mikkonen: Talouskriisien käsitteleminen pohjoismaisissa taloustieteellisissä yhdistyksissä ennen ensimmäistä maailmansotaa
- Matti La Mela: Hylätyt patentit 1800-luvun lopulla: teollisuuspolitiikkaa, kopioita vai liian huimia ideoita?

3 Sopimattomista suojeltuihin: 1800-luvun kansallisen kulttuurin rajanvetoja (Kordelinin sali) Pj. Ilona Pikkanen [Abstraktit](#)

- Ildikó Sirató: Epäonnistumiset 1800-luvun teatterissa
- Vesa Kurkela: Ernst Mielck – 1800-luvun unohtunut tähdenlento
- Marianne Ahmaoja: Tekijän vai kustantajan oikeutta?

12:30–13:30 Lounastauko (omakustanteinen)

13:30–15 Sessiot 4

4 Säätyrajoja ja säädyttömiä tiloja (SKS:n juhlasali) Pj. Maarit Leskelä-Kärki [Abstraktit](#)

- Anna Rajavuori: Kirkonvaltaajat. 1800-lukulaiset utopistit Jean Boldt, Juho Uoti, Josefiina Huttunen ja Juho Kivikoski vallankumousvuonna 1917
- Kirsi Kanerva: Eksymisiä, epäonnistumisia ja umpikujia”? Wilhelm Forsmanin epäsäätyinen avioliitto ja toimijuus
- Eeva Kotioja: Eronnut rouva vai vapaaherratar? Sophie Mannerheim, avioero ja uusi alku
- Saara Hilpinen: Laiskurit ja vetelehtijät: Ylimyssukujen mustat lampaat (*peruutettu*)

5 Jälkiä kadonneesta (Kordelinin sali) pj. Kukku Melkas [Abstraktit](#)

- Saijaleena Rantanen & Nuppu Koivisto: Kosmopoliittinen Viipuri: kadonnut suomalainen kulttuurikaupunki
- Risto Pekka Pennanen: Luksus ja melu verolle! Prahan kaupungin epäonninen soitinverohanke vuosina 1910–1913
- Pia Koivunen: Venäjän kariutuneet maailmannäyttelyisännyydet keisariajalla – tai kuinka löysin neulan heinäsuovasta
- Hanna Karhu: Kirjallisuudenhistorian sokea piste: rekilaulut ja kaunokirjallisuus

6 Henkilökohtainen ja poliittinen sanomalehdissä (Opetus- ja neuvottelutila) Pj. Matti La Mela [Abstraktit](#)

- Tuula Pääkkönen, Marja-Leena Hynynen, Jukka Kervinen: Sanomalehtitietojen rikastaminen – kahdella linjalla: tiedotusta ja tietoa puoluekannoista
- Kimmo Kettunen: Automaattinen nimien tunnistus 1800-luvun suomenkielisissä digitoiduissa sanomalehdissä
- Heikki Kokko: Miksi median synnyn yhteiskunnallinen merkitys jäi Suomessa historiantutkimuksen katveeseen?

15–15:30 Kahvi (SKS:n juhlasali)

15:30–17 Sessiot 7–9

7 1800-luvun alussa tapahtuu (SKS:n juhlasali) Pj. Saijaleena Rantanen [Abstraktit](#)

- Janne Palkisto: Kesäkonsertti Strömstadissa – Suomalaissyntyinen Bernhard Crusell (1775–1838) perustaa sattumalta hyväntekeväisyssäätiön
- Heikki Laitinen: Lauluja ja Loiluja: Gottlund ja Bellman umpikujassa?
- Heli Rantala: Tuntematon Tengström ja hänen matkansa – Johan Magnus af Tengström Manner-Euroopassa 1817–1819
- Niina Hämäläinen: Häiriöitä ja sivupolkuja. Uudemman laulun asema 1800-luvun varhaisissa kansanrunokokoelmissa

8 Nurinkäännetyt maailmat (Kordelinin sali) Pj. Reetta Hänninen [Abstraktit](#)

- Sami Suodenjoki: Suomen Sointulat: epäonnistuneet ihanneyhteisökokeilut ja suomalaisen osuustoiminnan unohdettu varhaishistoria
- Karolina Kouvola: Tietäjien rooli yhteisössään 1800-luvun ruotsinkielisellä Pohjanmaalla
- Kirsti Salmi-Niklander: Rappion kiehtovuus ja moniulotteinen karnevalismi - Kappalainen Grå ja ”Saarna tyhjästä”

9 Avoimia tulevaisuuksia, kilpailevia aatteita (Opetus- ja neuvottelutila) Pj. Kristiina Kalleinen [Abstraktit](#)

- Jens Grandell: Pelkästään puoliksi kuljetut polut – Republikaaninen ajattelu suomalaisessa 1800-luvussa
- Reetta Eiranen: Jännitteisten nationalismien katveessa
- Jukka Sarjala: Suomen varhaisromantiikan lannistus ja kuihtuminen – katosiko kaikki?

17–18 Keynote **Tiina Männistö-Funk**: *Ne epäonnisemmat äänikoneet - 1800-luvun puhuvat nuket tekniikan historian näkökulmasta*. Pj. Matti La Mela (SKS:n juhlasali)

18– **Vastaanotto** (SKS:n juhlasali)

Perjantai 31.1.2020

9–10:30 Sessiot 10–11

10 Onnistumisen toivossa (SKS:n juhlasali) Pj. Irma Sulkunen [Abstraktit](#)

- Elise Garritzen: Petolliset paratekstit: historiantutkimuksen markkinoinnin haasteet 1800-luvun jälkipuolen Britanniassa
- Maria Niku: Epäonnisten ja onnistumista toivovien avunpyynnöt 1800-luvun merkkimiehille – tapaus Lönnrot
- Riina Turunen: Syrjäyttikö konkurssi tekijänsä 1800-luvun suomalaisesta yhteiskunnasta?
- Reetta Hänninen: ”Nälässä en voi tehdä töitä” – novellisti Saima Grönstrandin toivotonta elämää tutkimassa

11 Kirkonkuulutukset – yhteisön keskiössä, tutkimuksen katveessa? (Kordelinin sali) Pj. Taru Nordlund [Abstraktit](#)

- Taru Nordlund & Ritva Pallaskallio: Lupa kuuluttaa ja panna toimeen: kuulutukset osana hallinnollisten tekstien muodostamia teksti(laji)ketjuja
- Tuija Laine: Painetut kuulutukset kirkko- ja kirjahistorian tutkimuksen lähteinä
- Eskon M. Laine: Kirkonkuulutukset yhteisöllisyyden rakentajina ja ilmentäjinä

10:30–11:30 Keynote **Tomi Huttunen**: *Käännöshistorian katveessa. Herra Grosswaldin ihmeelliset teot 1875-1892*, pj. Ilona Pikkanen (SKS:n juhlasali)

11:30–12:30 Lounastauko (omakustanteinen)

12:30–14 Sessiot 12–14

12 Monimediaisia näkökulmia Topeliukseen (Kordelinin sali) Pj. Leena Kirstinä [Abstraktit](#)

- Leena Kirstinä: Z. Topelius onnellisten tähtien alla ja sattumien saatossa
  - kommentaattori: Jens Grandell
- Petra Lehtoruusu: Toteutuneita ja toteutumattomia kuvia: Albert Edelfelt ja Välskärin kertomukset
- Tuula Pere: Oikeus ja kohtuus Topeliuksen saduissa

13 Epäonnistuminen, katastrofi ja tulipalo: 1800-luvun kaupunkipalot ja niiden seuraukset (SKS:n juhlasali) [Abstraktit](#)

- Piia Einonen: Kaupunki kauhun vallassa: tuhopolttaja 1830-luvun Viipurissa?
- Maare Paloheimo: Kauppaporvaristosta köyhälistöön: Turkulaisen pikkukauppiaan taloudellinen katastrofi vuoden 1827 suurpalon jälkeen
- Panu Savolainen: Turun palossa tuhoutuneen kaupunkiympäristön rekonstruointi tekstilähteitä käyttäen

14–14:30 Kahvi ja 1800-lukupäivät 2021 (SKS:n juhlasali)

14:30–16 Sessiot 15–16

14 Vaiennetut lähteet. Kirjallisen kaanonin ja kulttuuriperinnön rakentaminen tekstualisaatiopolitiikkana (SKS:n juhlasali) Pj. Lotte Tarkka [Abstraktit](#)

- Lotte Tarkka: Epäperäinen kansanruno – Kirjallistuminen ja kalevalavaikutteisen kansanrunouden reseptio
- Juhana Saarelainen: Turun romantiikka, kansanrunojen kansallisuus ja julkinen keskustelu
- Eija Stark: Eriaikaisuuden samanaikaisuus: modernin folklore ja Kaarle Krohnin uskomusperinteen keruuprojekti
- Kati Kallio: Naishahmot ja naisten runot lyriikan ja epiikan välissä

15 Viileät kirjeet (Kordelinin sali) Pj. Kirsi Keravuori [Abstraktit](#)

- Miira Vuoksenranta: Ystävyys kuin virvatuli – löystyvät ystävyden siteet entisten Tammissaaren seminaarilaisten kirjeissä 1870-luvulla
- Riikka Isoaho-Nousiainen: Ristiriitojen käsittely säätyläissisarusten kirjeenvaihdossa 1800-luvun loppupuoliskolla.
- Elina Saloranta: Kirjeenvaihtoa menneisyyden kanssa

Järjestäjät: 1800-luvun tutkimuksen verkosto, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto, Turun yliopisto